

Vastaus kirjalliseen kysymykseen puheterapeuttien tilanteesta Pohjois-Karjalassa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Merja Mäkisalo-Ropposen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 520/2017 vp:

Onko hallitus tietoinen puheterapeuttien koulutuspaikkojen riittämättömyydestä ja siitä aiheutuvista ongelmista ja voidaanko logopedian koulutusohjelma käynnistää Itä-Suomen yliopistossa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yliopistolain (558/2009) 7 §:n 3 momentin (1172/2014) mukaan yliopistoissa suoritettavista tutkinnoista, tutkintojen tavoitteista, opintojen rakenteesta ja muista opintojen perusteista sekä siitä, mitä tutkintoja kussakin yliopistossa voidaan suorittaa (koulutusvastuu), säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Saman lainkohdan mukaan koulutusvastuun tarkemmasta jakautumisesta yliopistojen kesken säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella, joka valmistellaan yhteistyössä yliopistojen kanssa.

Yliopistojen koulutusvastuiden sääntelyn tavoitteena on turvata yliopistojen koulutustarjonta kaikilla aloilla yhteiskunnan tarpeiden mukaisesti, varmistaa yliopistokoulutuksen tarkoituksenmukainen mitoitus ja voimavarojen optimaalinen kohdentaminen sekä vahvistaa yliopistojen mahdollisuuksia vastata yhteiskunnan osaamistarpeisiin, tieteen muutoksiin sekä profiloitua vahvuusalueilleen.

Yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (794/2004; jäljempänä tutkintoasetus) määritellään yliopistojen koulutusvastuut koulutusaloittain ja tutkinnoittain. Tutkintoasetuksen liitteenä on luettelo koulutusaloista, niihin kuuluvien tutkintojen nimistä sekä niistä yliopistoista, joissa tutkintoja voidaan suorittaa.

Yliopistojen koulutusvastuun tarkemmasta jakautumisesta säädetään yliopistojen koulutusvastuun täsmäntämisestä annetussa opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1451/2014; jäljempänä koulutusvastuuasetus). Asetuksen liitteenä on luettelo aloista, joilla yliopistot järjestävät alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta humanistisella, kasvatustieteellisellä, luonnontieteellisellä, yhteiskuntatieteellisellä ja tekniikan koulutusalailla sekä opettajankoulutuksen koulutusvastuun jakautumisesta yliopistojen välillä. Puheterapeuttikoulutuksen jatkumisen varmistamiseksi logopedian koulutusvastuusta säädetään em. koulutusvastuuasetuksessa. Humanistisella koulutusalailla logopedian koulutusvastuu on Helsingin yliopistolla, Oulun yliopistolla, Tampereen yliopistolla, Turun yliopistolla ja Åbo Akademilla.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 520/2017 vp

Lähtökohtana on, että yliopistojen koulutusvastuiden muutokset perustuvat yliopistojen esityksiin. Yliopistolain 7 §:n 3 momentin mukaisesti koulutusvastuuasetus valmistellaan yhteistyössä yliopistojen kanssa. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on korostanut, että koulutusvastuusäädöksiin tehtävissä muutoksissa ministeriön ja yliopistojen yhteistyön tulee olla todellista yhteistä harkintaa (PeVM 19/2013 vp).

Yliopistojen koulutusvastuiden muutostarpeet ovat olleet esillä yliopistojen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisissä sopimuskautta 2017–2020 koskevissa neuvotteluissa keväällä 2016. Sopimusneuvotteluiden jälkeen yliopistot ovat tehneet opetus- ja kulttuuriministeriölle koulutusvastuuasetuksen muuttamista koskevia esityksiä. Logopedian osalta yliopistot eivät esittäneet muutoksia koulutusvastuusiin.

Vuosina 2015–2017 logopediassa opiskelupaikan vastaanottaneiden määrä on ollut vuositasolla noin 90 opiskelijaa. Vuosina 2014 ja 2015 logopedian koulutusmääriä on lisätty yhteensä 55 aloittajalla ns. hakijasuman purku -rahoituksella.

Korkeakoulupolitiikan lähtökohtana on, että mahdollisten koulutusvastuiden muutosten tulisi vahvistaa yliopistojen profiloitumista vahvuusalueilleen. Voimavaroiltaan pienien yksikköjen luominen ja koulutuksen hajauttaminen entisestään ei ole tarkoituksenmukaisena. Nykyiset yksiköt ovat pieniä. Niissä aloittaa vuosittain noin 15–30 opiskelijaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt sosiaali- ja terveysalan koulutuksen kehittämissankkeen. Sosiaali- ja terveystalvelujärjestelmän uudistuksen onnistuminen edellyttää myös henkilöstön osaamisen kehittämistä, sillä muuttuviin palveluihin ja toimintatapoihin liittyy paljon uusia osaamistarpeita. Sosiaali- ja terveysalan koulutuksen kehittäminen edellyttää yhteistä näkymää sosiaali- ja terveystalvelujärjestelmän uudistuksen aiheuttamista osaamistarpeista, esimerkiksi sote-uudistuksen edellyttämistä ammasteista, uusista tehtäväkuvista ja integraation edellyttämästä osaamisesta. Koulutuksen ja sosiaali- ja terveystalvelujärjestelmän asiantuntijoiden, tutkijoiden ja kehittäjien asiantuntemuksen yhteen saattaminen vaatii valtakunnallista koordinaatiota, jota oppilaitokset ja korkeakoulut ovat toivoneet. Osaamisella soteen -hanke käynnistyi 1.8.2017.

Helsingissä 11.12.2017

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen